

© Sílvia Poch

La idea brillant (que al principi no ho era)

dossier de petites crítiques

III lliure

Introducció a les Petites crítiques → 3

Lèxic relacionat amb l'espectacle → 5

Preguntes sobre l'espectacle → 9

Propostes de treball → 11

Més propostes de treball → 13

Introducció a les **Petites crítiques**

Les **Petites crítiques** són un material d'acompanyament que vol apropar la noció de la crítica teatral als infants, no per formar crítics professionals sinó perquè les eines que fa servir la crítica fomenten una actitud activa de l'espectador que ens sembla imprescindible d'incentivar. Despertar el sentit crític permet mirar el món d'una altra manera més enllà del teatre.

Ajuda a qüestionar-se les coses, a entendre la complexitat i la confrontació d'idees. També és un exercici per (re)pensar l'obra, tornar a l'experiència des de l'anàlisi fent l'acció de recordar allò viscut. Per aconseguir-ho, els dossiers de **Petites crítiques** relacionen els espectacles programats amb determinats aspectes del llenguatge escènic.

© Sílvia Poch

LA IDEA BRILLANT (QUE AL PRINCIPI NO HO ERA)

Resum de l'argument

L'artista Marga Socias ens proposa una exploració sobre el naixement de les idees. Què és una idea? D'on surt? Com apareix? Hi ha cap lloc al món on totes les idees s'esperin que algú les tingui? O potser comencen amb una petita espurna? Aquesta és la història d'una idea brillant (que al principi no ho era) i també és una aventura que ens fa descobrir com un pensament minúscul pot arribar a omplir la vida de màgia i transformar-ho tot.

Treball amb l'espectacle

Amb aquest espectacle volem parlar dels elements bàsics del teatre i de les idees que creen els espectacles. Per això trobareu en aquest dossier un recull de lèxic relacionat específicament amb aquests i d'altres aspectes de l'espectacle. Hi ha també un seguit de preguntes i propostes de treball perquè pugueu fer-ne reflexió i valoració amb l'alumnat més enllà de la primera impressió –el m'agrada/no m'agrada, i recollir-les en una proposta creativa per als infants, o per crear-vos les vostres pròpies propostes.

INTÈRPRETS

Xavi Moreno i Marga Socias

OBJECTES

Thomas Roper

COMPOSICIÓ SONORA

Carles Fontova

ACOMPANYAMENT ARTÍSTIC

Toti Toronell

ASSISTÈNCIA TÈCNICA

Xavi Moreno

BONES IDEES

Sarah John, Andrea Díaz Reboredo

i Toti Toronell

COPRODUCCIÓ

Marga Socias i Teatre Lliure

IDIOMA

En català

EDAT RECOMANADA

A partir de 5 anys

DURADA APROXIMADA

40' sense pausa

Lèxic relacionat amb l'espectacle

Circ

Anomenem *circ* l'espai circular cobert per una gran carpa però també l'espectacle que hi trobem dins. Hi podem veure pallassos, acròbates, màgia, etc. A la Roma antiga un *circ* era una gran estructura rodona o ovalada sense sostre, envoltada per fileres de seients. S'hi duïen a terme curses de quàdrigues (carros de cursa estirats per quatre cavalls) o combats de gladiadors. L'única cosa en comú que conserven els circs romans i els circs actuals són els cavalls, que es continuen utilitzant per a alguns espectacles. Avui dia, però, cada cop és més comú parlar de circ com a una tipologia d'espectacle, desvinculada de l'espai de la carpa i del clàssic espectacle de grans companyies amb elefants i lleons. Podem veure circ fet per una o dues persones, dins un teatre, una plaça o un carrer. Es pot fer circ amb grans estructures, com ara trapezis i màstils, però també podem fer-ne amb el nostre cos o o fent servir elements tan petits com un titella o una baldufa.

Escenari

L'escenari, del llatí *scenarium*, és un espai destinat a la representació. Dins d'un teatre, sovint el trobem disposat "a la italiana", és a dir que encarat a una platea que s'inclina cap amunt, format per una tarima lleugerament elevada i un sostre ben alt on amagar-hi els elements tècnics. Però un escenari pot tenir moltes formes i aspectes. Segons la disposició del públic, en podem veure en forma de cercle, de semicercle i de quadrats o rectangulars (amb públic a una, dues, tres o quatre bandes). En podem trobar d'elevats i a peu pla, d'interiors i d'exterior, de fixos o bé de treure i posar. Avui dia, si fem servir la imaginació, podem convertir qualsevol espai en un escenari.

Idea

Una *idea* és una imatge o una representació mental que ens permet crear un nou concepte imaginari, desenvolupar un pla d'acció o expressar una intenció. Les idees venen i van, n'hi ha de bones i de no tan bones. Però totes ens ajuden a provar i crear coses noves. Si no fos per les idees, molts invents no existirien, moltes malalties no es podrien curar i molts espectacles mai els hauríem pogut veure.

Metateatral

Una obra de teatre és *metateatral* quan en conté una altra, o bé tracta del teatre en general. Podem considerar que *La idea brillant* és una obra metateatral des del moment que l'ou decideix fer un espectacle de circ dins de l'obra, per això a *La idea brillant* hi ha dos escenaris, el del teatre del Teatre Lliure i el de La caixa a l'obra.

Quan introduïm el metateatre es fan alhora paral·lelismes entre l'obra real que veiem com a públic i l'obra que hi ha dins de l'obra. Per exemple, en el cas de *La idea brillant* podem pensar quin és l'espectacle que ha aconseguit fer l'actriu amb la seva idea? El de circ? O el de *La idea brillant*?

Música

La *música* és l'art de combinar els sons per fer cançons, òperes, simfonies, peces de rock, etc.

El teatre i la música han estat relacionats des de l'inici: el cor grec ja anava acompanyat de flautes. I és que la música ens ajuda a emmarcar emocions, crear atmosferes, donar ritme als espectacles i, fins i tot, pot convertir-se en un personatge més.

També podem trobar musicalitat en els textos teatrals, ja siguin en prosa o en vers.

En un espectacle podem utilitzar música enllaunada (enregistrada) o bé en directe, col·locant els músics amb els instruments en escena o, a l'òpera, en un fossat davant de l'escenari.

Ombres

Les *ombres* són les figures fosques que projecten els objectes o les persones quan tapen la llum. Els arbres, per exemple, fan ombra perquè les fulles no deixen passar la llum del sol.

Al teatre sovint utilitzem les ombres com a element escènic. Les ombres xineses són un tipus d'espectacle provinent de l'Àsia, en el qual es col·loquen unes figuretes entre una pantalla i una font de llum, perquè l'espectador pugui veure les ombres que projecten. Podem fer ombres xineses amb retalls de cartolina, objectes i, fins i tot, amb el nostre cos.

Ou

Un *ou* és un conjunt de líquids nutritius amb una closca de forma arrodonida i mida variable que els conté. Els ous, els ponen les femelles dels ocells i d'altres animals. Si són fecundats, contenen l'embrió de l'animal, que va creixent fins que pot néixer. L'ou de l'estruç és el més gros que es coneix, pot arribar a pesar 1,5 kg, i el més petit és el del colibrí nan abella, que pesa 0,5 grams. Els ous tenen tres parts: la closca, el rovell i la clara. Els ous que més es mengen són els de gallina, que poden ser blancs o rossos.

Els ous són un símbol molt important en moltes cultures, sovint representen la vida, el naixement, la curació, la protecció, la creació... En la nostra, els ous estan molt presents per Pasqua perquè representen la resurrecció de Jesucrist, per això els decoram i ens els mengem amb la mona (i els adults els amaguen perquè els infants els trobin). També tenim la tradició de l'ou com balla, que se celebra el dia de Corpus Christi, en la que un ou buidat se situa sobre un raig vertical d'aigua que el fa girar sense que caigui. Altres cultures, com en el mite hindú de la deessa Ammavaru, es representa el Cosmos i la creació del món en forma d'ou.

Si et diuen que no has sortit de l'ou, t'estan dient encara no tens gaire experiència, que ets molt jove!

Teatre d'objectes

Expressió moderna que de vegades substitueix la de *teatre de titelles*, que es considera passada de moda. Inclou, a més dels titelles, l'escenografia, els objectes, les instal·lacions i les relacions entre els intèrprets i les figures. En el *teatre d'objectes* els intèrprets són substituïts per titelles o per múltiples objectes, ninots o figures que poden expressar diferents emocions i explicar històries. Sovint podem trobar-hi objectes d'ús quotidià, com ara sabates, barrets, tisoires... que poden provocar efectes sorprenents i nous en el públic, ja que poden convertir-se en coses molt allunyades del seu origen i ús quotidià. També es poden fer servir elements procedents del regne vegetal. Per exemple, una poma pot ser una cara; un plàtan, un cocodril, el pa pot ser un ocell, un ou pot ser una idea...

Vergonya

La *vergonya* és una sentiment que podem tenir quan ens trobem en una situació incòmoda, quan sentim inseguretat, quan ens equivoquem, quan ens fa por fer el ridícul, o hem de fer alguna cosa davant de molta gent, etc. També podem sentir *vergonya aliena*, quan aquest sentiment és causat per una cosa que hagi fet una altra persona. La vergonya pot tenir a veure amb la manera com ens relacionem amb els altres, pot ser diferent per a cada persona i pot canviar a mesura que ens fem grans.

Sovint, quan passem vergonya, ens posem vermells o mirem cap avall!

Veu en off

La *veu en 'off'* és una veu que sentim però que no veiem d'on ens arriba, que no pertany a cap dels personatges ni intèrprets que veiem a escena. De vegades pot ser una veu narrativa, un personatge que no hi és i algú se l'imagina, o el pensament d'algun personatge que sí que és a escena.

Gràcies a la *veu en 'off'* podem sentir coses impossibles, com per exemple com parla una idea, o com parla un ou!

Preguntes sobre l'espectacle

Preguntes sobre l'espectacle

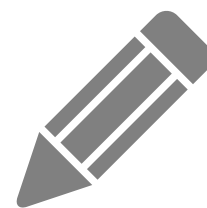
A continuació us proposem algunes preguntes que us poden anar bé per reflexionar sobre l'espectacle. Teniu informació al glossari i a l'entrevista que us pot ajudar a raonar les respostes. Us proposem una reflexió col·lectiva a l'entorn de l'obra i dels temes que tracta.

- > Saps què és una idea? N'has tinguda mai cap? Quina idea creus que ha tingut l'actriu? Se t'acuden altres idees possibles?
- > *La idea brillant (que al principi no ho era)* és una obra de teatre d'objectes. Això vol dir que els intèrprets són substituïts per titelles o per múltiples objectes, ninots o figures que poden expressar diferents emocions i explicar històries. A *La idea brillant* han triat un ou per representar la idea. Per què diries que han triat un ou? Amb quin altre objecte es podria haver representat la idea?
- > Amb quin recurs teatral sentíem parlar la idea a l'obra? Per què creus que la idea tenia la mateixa veu que l'actriu?
- > A l'actriu li feia vergonya ensenyar la seva idea. La vergonya és una sensació que podem tenir quan ens trobem en una situació incòmoda, quan sentim inseguretat, quan ens equivoquem, quan ens fa por fer el ridícul o quan hem de fer alguna cosa davant de molta gent. Has tingut vergonya alguna vegada? A tu, què et fa sentir vergonya? Què podem fer per no tenir-ne?
- > L'actriu diu que guarda totes les seves idees ben amagades en una capsa perquè ningú les vegi i que si ningú no les veu és com si no existissin. Desapareixen realment les coses quan no les veiem?
- > Què podia fer la idea de l'actriu durant l'espectacle? Què aconsegueix fer la Marga amb la seva idea? Quin títol posaries a l'espectacle que feia la Marga amb la seva idea? Quin tipus d'espectacle era?
- > Quin tipus d'espectacle feia l'ou? Com ho feien per convertir La caixa en un circ? Com era l'escenari? Com era la música? Quins números feia l'ou?
- > L'espectacle t'ha semblat original i imaginatiu? Què és el que t'ha semblat més original?
- > Quines coses que passaven a l'obra t'han semblat inesperades o han estat una sorpresa?

Propostes de treball

*Dibuixa el moment de l'espectacle que t'hagi cridat més l'atenció
o t'hagi agradat més:*

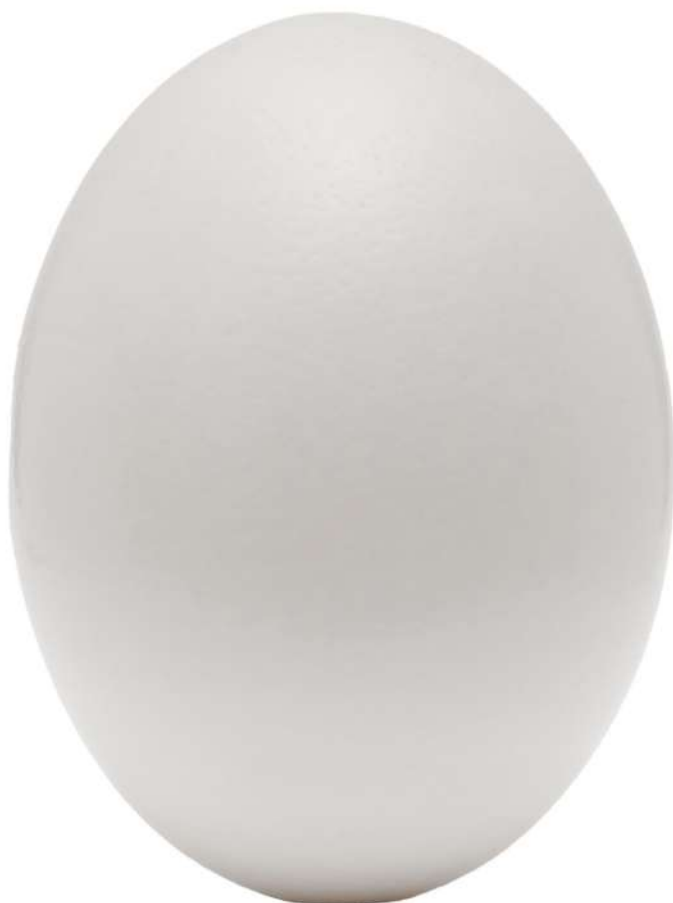
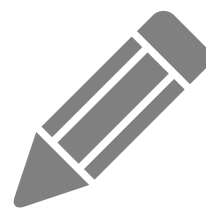

*Compartiu els dibuixos entre tots. A tothom li ha agradat el mateix?
Per què heu triat aquest moment? El teatre, cadascú el viu a la seva manera.
Tothom pot tenir un opinions diferents del mateix espectacle!*

Més propostes de treball

*Converteix aquest ou en un personatge o en alguna altra cosa.
Què podria ser? Dibuixa-ho!*

Aquí teniu algunes idees per fer activitats a l'escola amb les pinyes que us han donat al final de la funció:

- > Que cada infant creï un personatge amb la seva pinya. Les podeu pintar de colors, enganxar-hi gomets o altres elements.
- > Tant amb la pinya disfressada com al natural podem fer teatre d'objectes:
 - Cada infant pot posar-li un nom i una edat, i pensar quina personalitat té la seva pinya. Tots els personatges saben fer alguna cosa especial. Què sap fer la vostra pinya?
 - Com parla i com es mou cada personatge-pinya?
Ensenyeu-ho als companys i companyes.
Podem fer una desfilada.
 - Podem posar música i que les pinyes ballin.
 - En grupets, podem fer una petita obra de teatre improvisada amb aquests personatges.
 - Podem arrencar les tiges de la pinya i fer un dibuix amb elles.
 - Podem inventar-nos un rodolí o un conte on surti una pinya.
 - Podem posar totes les pinyes a terra o en un paper i dibuixar entre tots la silueta d'un personatge utilitzant-les com a traç.
 - Fins i tot podem jugar a fer punteria en una paperera amb les pinyes!
- > També podem proposar als infants que pensin en què els agradaria que es convertís la seva pinya.